

YU ISSN 0353-9008

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКУ КУЛТУРУ

ГЛАСНИК

ВАШТАНА

СВЕСКА 45

ПРИШТИНА – ЛЕПОСАВИЊ
2018

Главни и одговорни уредник

Проф. др Драган Танчић

Уређивачки и редакцијски одбор

Проф. др Волфганг Рорбах, академик, Беч
Проф. др Татјана Сењушкина, Симферопол
Др Андреј Мохов, Севастопол
Др Наталија Николаевна Муравјева, Ростов на Дону
Др Екатерина Ентина, Москва
Др Шак Б. Ханиш, Сан Диего
Доц. др Стефан Анчев, Велико Трново
Др Тодор Галунов, Велико Трново
Проф. др Недељко Станковић, Тузла
Др Мирко Томасовић, Фоча
Проф. др Марко Атагић
Проф. др Бошко Сувајџић
Проф. др Миласав Савић
Др Александар Мартиновић
Доц. др Далибор Елезовић
Проф. емеритус др Живота Радосављевић
Проф. др Драган Танчић
Проф. др Миодраг Гордић
Проф. др Урош Шуваковић
Проф. др Тиодор Росић
Проф. др Јасмина Новокмет
Проф. др Весна Минић
Проф. др Голуб Јашовић
Проф. др Здравко Делетић
Др Јасмина Ахметагић
Др Велибор Лазаревић
Др Драгана Јанчић
Др Срђан Словић
Др Иван Бечић
Др Весна Зарковић
Др Ивана Женарју Рајовић
Др Далибор Велојић
Др Марија Јефтимјевић Михајловић
Др Мирјана Бечејски
Др Гордан Бојковић
Др Александар Павловић
Проф. др Обрад Стевановић
Др Ана Мумовић
Др Бојан Шево
Др Звездана Елезовић
Др Милутин Живковић

Резимеи на енглеском језику

Срђан Словић

Лекџори

Јасмина Ахметагић
Марија Јефтимјевић Михајловић
Мирјана Бечејски
Ана Стишовић Миловановић
Јасмина Кнежевић
Сена Михаиловић Милошевић
Мунџба Дрековић

Издавач

Институт за српску културу
Приштина – Лепосавић
e-mail institut.skp@gmail.com

УДК 008

Компјутерска обрада и шптампа

GID „Pi-press“, Пирот

Тираж 120

Сви чланци објављени у часопису „Баштина“ су рецензирани.

Вишета на корицима

Призренско четворојеванђеље,
јеванђелист Марко

Дизајн насловне стране Петар Ђуза

Editor-in-chief

Professor Dragan Tančić, PhD

Editorial Board

Professor Wolfgang Rohrbach, PhD, academician, Vienna
Professor Tatyana Senyoshkina, PhD, Simferopol
Andrey Mokhov, PhD, Sevastopol
Nataliya Nikolaevna Muravyeva, PhD, Rostov-on-Don
Ekaterina Entina, PhD, Moscow
Shak B. Hanish, PhD, San Diego
Assistant Professor Stefan Ančev PhD, Veliko Trnovo
Todor Galunov, PhD, Veliko Trnovo
Professor Nedeljko Stanković, PhD, Tuzla
Mirko Tomasović, PhD, Foča
Professor Marko Atagić, PhD
Professor Boško Suvajdžić, PhD
Professor Milisav Savić, PhD
Aleksandar Martinović, PhD
Assistant Professor Dalibor Elezović, PhD
Professor Emeritus Života Radosavljević, PhD
Professor Dragan Tančić, PhD
Professor Miodrag Gordić, PhD
Professor Uroš Šuvaković, PhD
Professor Tiodor Rosić, PhD
Professor Jasmina Novokmet, PhD
Professor Vesna Minić, PhD
Professor Golub Jašović, PhD
Professor Zdravko Deletić, PhD
Jasmina Ahmetagić, PhD
Velibor Lazarević, PhD
Dragana Janjić, PhD
Srđan Slović, PhD
Ivan Becić, PhD
Vesna Zarković, PhD
Ivana Zenarju Rajović, PhD
Dalibor Velojić, PhD
Marija Jeftimijević Mihajlović, PhD
Mirjana Bečejski, PhD
Gordan Bojković, PhD
Aleksandar Pavlović, PhD
Professor Obrad Stevanović, PhD
Ana Mumović, PhD
Bojan Ševo, PhD
Zvezdana Elezović, PhD
Milutin Živković, PhD

Summaries in the English language

Srđan Slović

Lectors

Jasmina Ahmetagić
Marija Jeftimijević Mihajlović
Mirjana Bečejski
Ana Stišović Milovanović
Jasmina Knežević
Sena Mihailović Milošević
Muniba Dreković

Publisher

Institute for Serbian Culture
Priština – Leposavić
e-mail institut.skp@gmail.com

UDK 008

Computer Text Processing and Print

GID „Pi-press“, Piro

Circulation 120

All articles published in the journal „Baština“ are reviewed.

Vignette on the Covers

The Prizren's Four Gospels
Evangelist Marko

Cover page design by Petar Đuza

САДРЖАЈ

КЊИЖЕВНОСТ: Идентитети

- Jasmina M. Ahmetagić, *Paranoidni narativ Svetislava Basare: Fama o biciklistima* 15
- Марија С. Јефтимјевић Михајловић, *О неким специфичностима Сарићеве Митрове Америке (Удео фантасике у тражењу лика Миџра Глушице)* 31
- Мирјана М. Бечејски, Весна С. Зарковић, *Како је Милош убио Мурајуа. Наративни идентитети у ирчи „Косово 1389“ Нелеџа Караџића* 43
- Јелена М. Јевтић, *Мултимедијалност у роману Дуге ноћи и црне заставе Дејана Стојиљковића* 59
- Данијела З. Петровић, *Из историје у географију. Природни простор као извор идентитета у роману Светски путник Давида Албахарија* 71
- Сњежана Д. Фурунџић, Милена М. Милинковић, Сања З. Сланкаменац, *Библиотеке у домовима за сирца и одрасла лица усановне Геронтолошки центар Београд* 89

ПОЛИТИКОЛОГИЈА И СОЦИОЛОГИЈА

- Dragan Lj. Tančić, Petar D. Tančić, *Methodological Problems of International-governmental Organizations Defining* 111

Оригинални научни рад

Сњежана Д. ФУРУНЦИЋ*

Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Београд

Милена М. МИЛИНКОВИЋ**

Институт за архитектуру и урбанизам Србије, Београд

Сања З. СЛАНКАМЕНАЦ***

Филолошки факултет Универзитета у Београду

БИБЛИОТЕКЕ У ДОМОВИМА ЗА СТАРА И ОДРАСЛА ЛИЦА УСТАНОВЕ ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР БЕОГРАД

Апстракт: У раду је представљено истраживање спроведено у четири дома за стара и одрасла лица Установе Геронтолошки центар Београд (УГЦБ),¹ са циљем да се утврди да ли у њима постоје библиотеке, како су организоване и на који начин излазе у сусрет потребама корисника *тврђеј живојној доба*, а полазећи од законом загарантованих права свих грађана на једнаку доступност библиотекама, као идеалног места за приступ знању и информацијама, дружење, целоживотно учење и унапређење квалитета живота. У оквиру УГЦБ послују четири дома за смештај одраслих и старих лица. То су Дом Бежанијска коса, Дом Вождовац, Дом Карабурма и Дом Стационар. Упитник о раду библиотека у оквиру УГЦБ састоји се из Упитника о установи и Упитника о библиотеци. Добијени подаци су показатељ тренутног стања, а у раду су дати и предлози за могућа унапређења, који су инспирисани стручном литературом и смерницама међународних библиотечких организација.

Кључне речи: библиотеке, корисници библиотека, треће животно доба, целоживотно учење, информално учење, библиотерапија, домови за смештај старих лица, УГЦБ, специјалне библиотеке, библиотечко пословање.

* snjezana.furundzic@unilib.bg.ac.rs

** истраживач-сарадник, milenam@iaus.ac.rs

*** мастер студент, sanja.slankamenac27@gmail.com

1 Установа Геронтолошки центар Београд је прва установа социјалне заштите на територији Републике Србије којој је издата Лиценца ресорног министарства 2013. године, чиме је потврђено да испуњава све законом прописане услове и стандарде, како оструктуралне, тако и функционалне, за обављање делатности. Лиценца је издата за услуге смештаја у домовима и за услугу помоћи у кући (Годишњи извештај 2017).

УВОД

Према Закону о библиотечко-информационој делатности, „Установе које обављају библиотечко-информациону делатност (у даљем тексту: библиотеке) оснивају се ради обезбеђивања услова за остваривање права грађана на слободу изражавања и на стицање и коришћење знања“ (2005: 1). У члану 5 истог закона се каже да „Библиотеке, под једнаким условима и без обзира на разлике, обезбеђују свим грађанима остваривање људских права у домену слободе изражавања, стваралаштва, интелектуалних и других грађанских слобода, као и остваривање комуникације с другим грађанима и интелектуалним добрима у земљи и иностранству. Библиотеке омогућавају грађанима приступ информацијама електронски и на друге начине.“

Постоје групе корисника библиотека које су по неким својим особинама (узрасту, интересовањима, потребама, способностима) специфичне. Библиотеке улажу напор да на потребе таквих корисника одговоре на најадекватнији начин. Станари домова за стара лица, због карактеристичних услова живота и веома често смањених способности, представљају специфичну категорију корисника библиотека.

У оквиру услуге домског смештаја УГЦБ послују четири радне јединице за смештај одраслих и старијих лица на територији Београда и то: Дом Бежанијска коса, Дом Вождовац, Дом Карабурма и Дом Стационар.² Домска заштита обухвата услуге смештаја и збрињавања корисника и остварује се кроз програмске активности: задовољење основних животних потреба и осигурање безбедног и пријатног окружења, развој и очување потенцијала корисника и одређену правну подршку (Годишњи извештај 2017).

ПОКАЗАТЕЉИ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА

У условима домског смештаја намењеног старијим лицима посебну пажњу би, осим комфороног смештаја, квалитетне и специјализоване двадесетчетворочасовне медицинске неге, адекватне исхране и здраве животне

2 Све зграде су саграђене током друге половине двадесетог века. Дом Карабурма је први наменски грађен објекат за смештај пензионера и других старих лица у Београду, који је почео са радом 1963. године. Године 1964. припојен му је Дом пензионера Врачар, са објектом у Ламартиновој улици. Исти је реновиран и дограђен 1996. године. Стационар је изграђен 1959. године за прихват одраслих стамбено необезбеђених лица; од 1974. године функционише као стационар за смештај старих и непокретних лица, да би од 1986. године постао део Установе ГЦ Београд. Дом Вождовац је основан 1972. године. Дом Бежанијска коса је изграђен 1983. године и један је од највећих домова на Балкану. *Godišnji izveštaj o radu Ustanove Gerontološki centar Beograd za 2016. godinu* (Извештај је заведен под бројем 05071-573, 20. фебруара 2017. године) (Годишњи извештај 2017).

средине, требало посветити организовању разноврсних активности: културно-забавних, радно-окупационих и рехабилитационих, као и рекреативно-спортских, образовних и информативних активности, односно унапређењу квалитета живота у сваком смислу те речи.

„Квалитет живљења у одређеној средини се одражава на физичко, ментално и емотивно здравље појединца“ (Петрић 2013: 4). Постоје објективни и субјективни показатељи квалитета живота. И док објективни приступ вредновања квалитета живота даје информације о материјалном благостању, субјективни се „заснива се на мерењу психолошких стања појединаца, односно њихових вредности, ставова, веровања, аспирација, задовољства и среће“ (Јокović–Pavlović i dr. 2017). Управо на основу индивидуалне процене задовољства, односно незадовољства сопственим животом, особе трећег животног доба могу да предупреду распрострањено мишљење да се старост поистовећује са појмовима немоћ, заборавност и усамљеност, тако што ће водити активан живот и пронаћи и изабрати окружење и активности које им пријају, чине их срећним и пружају им задовољство, а у складу са сопственим, у мањој или већој мери, интелектуалним и физичким ограничењима карактеристичним за старије животно доба или ће потпасти под утицај прерасуда о старости које ово животно доба идентификују са усамљеношћу, скученошћу, телесном и здравственом ограниченошћу (Кулцер 2017: 14).

Како Гудрун Кулцер наводи у својој књизи, једна од значајнијих активности код старијих особа је читање књига, новина или часописа, јер је за читање неопходна „већа концентрација него за телевизију или слушање музике“. Читањем се подстиче рад мозга и побољшава циркулација у оним његовим деловима помоћу којих старији уче (Кулцер 2017: 69).

Оз начају и улози библиотека као и о благоговрном дејству читања (данас познатом под термином библиотерапија) знало се још и у старим цивилизацијама. О томе сведоче и уклесани натпис на улазу у библиотеке у античкој Грчкој, на којима је писало да су то „места (библиотеке) за лечење (зацељивање) душе“, као и Цицеронова изјава: „Ако имаш врт и књижницу, имаш све што ти је потребно“ (Симић 2017).

Општа подела библиотерапије је на институцијалну и на развојну, и док се прва спроводи у медицинским институцијама, овом другом се најчешће баве библиотеке (Стевић 2017: 190).

Библиотеке су, такође, препознале концепт *целоживотног учења* као могућност да изађу у сусрет свим генерацијама, а нарочито припадницима такозваног *ширеће доба*. Очување интелектуалних могућности, стицање нових знања и вештина и информациона писменост,³ само су неке од добробити

3 „Информационо писмен појединац постаје потенцијални корисник електронских услуга библиотеке (Ђукић 2014: 66).

овог концепта. Информално образовање као вид целоживотног учења „је процес у коме особа у свакодневној интеракцији са околином, суседством, радним окружењем, библиотеком итд. стиче нова знања и искуства. Оно је свакодневна појава која се одвија у породици, браку, у групи вршњака, спонтано у току целог живота. Може се одвијати у различитим окружењима као што су: библиотеке, музеји, научни центри и сл. Зато ове изворе информалног образовања треба искористити да би се реализовала концепција доживотног учења“ (Ђоковић 2013: 9).

УЗОРАК И МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП

Одредити вредност, значај и квалитет неке библиотеке у целини, или само сегмента њеног рада, могуће је на различите начине: прикупљањем података из разних врста статистика које воде запослени у библиотекама (о броју корисника, броју позајмљених књига, коришћењу информационих система, начину обраде и смештаја библиотечке грађе и сл.), утврђивањем задовољства корисника пруженим услугама (Furundžić–Milinković i dr. 2017: 219), обухватом примене препорука датих у Смерницама за конкретан тип библиотеке, поређењем са радом сродних библиотека, а цео поступак вредновања започиње анализом затеченог стања (Filipi-Matutinović 2005: 5).

За потребе овог истраживања спроведено је анкетирање особа задужених за постојеће фондове публикација и одговорних особа, представника запослених у сваком дому. Анкета је метод прикупљања података на основу припремљеног упитника и одређеног узорка (Петрић–Милинковић 2017: 9). Упитник о раду библиотека у оквиру УГЦБ састоји се из два дела: Упитника о установи, односно конкретном дому и Упитника о библиотеци. Анкетирање је подразумевало прављење анкетног упитника, спровођење анкетирања, сумирање добијених података и доношење закључака, чиме је обезбеђена аутентичност изнетих резултата. Поред дескриптивне методе која укључује прикупљање, сређивање и описивање података, део истраживање у овом раду се заснива и на компаративној анализи добијених резултата за све четири радне јединице УГЦБ.

Циљ је да се на основу резултата истраживања прикаже тренутно стање и укаже на могуће унапређење пословања и инплементирање нових услуга и метода рада, имајући у виду како потребе садашњих тако и будућих корисника библиотека у домовима за стара и одрасла лица. Изнети предлози биће у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности Републике Србије и Смерницама за библиотечке услуге намењене болничким пацијентима, старијим особама и особама са посебним потребама у установама за трајну бригу и смештај (Panella–Carlse i dr. 2000).

ДОМ БЕЖАНИЈСКА КОСА

Дом Бежанијска коса је основан 1983. године. Својим наменски и са-времено изграђеним простором, као и стручном помоћи, која је оплемењена пажњом и поштовањем, пружа услуге корисницима дома. Ово је „институција за смештај старих лица са највишим стандардом услуга и уједно, најпожељнија међу потенцијалним корисницима и њиховим породицама у Републици“ (Заштитник грађана 2011: 15).

Услуге Дома користе одрасла и стара лица (556 корисника у тренутку истраживања⁴), који су смештени у три блока (А, Б и Ц), међусобно повезаним пасарелами. Ради што боље и ефикасније помоћи и подршке, корисници Дома су подељени у 4 категорије. Корисници првог и другог степена подршке су зависни или полузависни, и потребан им је највећи степен неге, док су корисници трећег и четвртог степена подршке самосталнији или потпуно самостални.⁵

Од смештајних капацитета Дом поседује собе, апартмане и гарсоњере. У оквиру дома постоје библиотека, дневни боравци у свим павиљонима (читаонице), трпезарије, продавнице, биоскопска сала, креативне радионице, сликарски атеље, интернет кафе, сала за физикалну терапију, расадник и капела Свете Петке. „Дом се налази на парцели површине 68.000 м² од чега је 33 000 м² под зеленим површинама (Заштитник грађана 2011: 15).

Библиотека у Дому Бежанијска коса се налази у павиљону А3, на другом спрату, у за то наменски одвојеном простору. Поред тога, постоје публикације које су смештене у оквиру дневних боравака, у објектима Б1 и Б2 (укупно 6 дневних боравака).⁶

О раду библиотеке у објекту А3 волонтерски брине госпођа Ружица Росандић, станарка Дома. Библиотека је отворена за кориснике понедељком и средом, од 10 до 12 часова. Уз простор библиотеке, на истом спрату, али не директно повезан, постоји клуб који се користи као читаоница и који је отворен цео дан.

Библиотечку опрему чине полице које својом висином и распоредом омогућавају слабије покретним корисницима (који користе инвалидска колица, ходалице, штаке и сл) слободан приступ фонду. Госпођа Росандић је на располагању корисницима за сва питања и помоћ око одабира литературе.

4 На дан 22. 11. 2017. године

5 У категорији првог и другог степена подршке је 296 особа. Трећи степен подршке прима 119 станара. Четврти степен подршке је усмерен на 141 особу.

6 Павиљон А је предвиђен за смештај покретних и ментално очуваних лица. Павиљони Б1 и Б2 су предвиђени за смештај полузависних и зависних корисника и дементних лица. <[http://www.ugcb.rs/o-nama/dom-bezanijska-kosa/#!](http://www.ugcb.rs/o-nama/dom-bezanijska-kosa/#!>)> [11. март 2018].

Што се тиче техничке опремљености, у библиотеци се налази телевизор. У простору библиотеке не постоји компјутер који би био на располагању корисницима, нити постоји бежична интернет веза. У Дому се налази интернет кафе који пужа могућност станарима дома да користе компјутере и интернет (на располагању је 5 компјутера).

Фонд библиотеке је у слободном приступу и чине га монографске публикације (белетристика, сабрана дела домаћих и страних аутора, историјске публикације и референсна збирка (енцикопедије и приручници углавном општег типа)). Фонд не садржи серијске публикације. Евиденција се води кроз књигу инвентара за монографске публикације. Постоји и ауторски каталог у папирном облику (публикације су по имену аутора пописане у свесци). Библиотека поседује 6124 јединице (према инвентарној књизи). Књиге су смештене по систему нумерус куренса (*numerus currens*).⁷ На издвојеној полици налазе се публикације које корисници најчешће позајмљују (популарни романи, нове књиге и сл). Престало се са обележавањем сигнатуре на корицама публикација, већ се у ту сврху користе такозвани картони књига, који се налазе у свакој књизи и служе за евиденцију позајмице. На њима су подаци о сигнатури и инвентарном броју.

Набавка књига није планска. Углавном су публикације поклон станара, њихових рођака и ређе поклон издавача. Библиотека је добила од Руског дома у Београду на поклон сабрана дела више руских аутора. Остварена је добра сарадња са издавачком кућом Клио, која је у два наврата поклонила библиотеци Дома 500 књига. Издавачка кућа Лагуна такође повремено поклања књиге.

Корисници библиотеке су станари Дома, посетиоци станара, и запослени у Дому. Евиденција корисника библиотеке се води кроз књигу уписа (попис у свесци) и чланске карте. Спискови се не ажурирају. Претпоставка госпође Росандић је да око 5% станара дома користи библиотеку. Позајмица грађе се евидентира преко картона књиге и џепа за задужевање. Станари Дома који нису у могућности да самостално користе библиотеку ослањају се на помоћ својих сустанара, који им доносе књиге у собу. Корисници се обавештавају о новим књигама преко огласне табле. Замисао госпође Ружице Росандић, која води бригу о библиотеци, је да се оснује клуб читалаца, на чијим би се сусретима разговарало о прочитаним књигама.

7 „Текући број који се ставља као сигнатура или део сигнатуре публикације. У колико је нумерус куренс јединствен без обзира на формат књига, почиње од броја 1 па даље. Ако је сигнатура по формату, онда сваки формат има свој нумерус куренс, који такође почиње од броја 1 па даље. Књиге се на полици ређају по нумерус куренсу како је дат у сигнатури. Такав смештај је просторно најекономичнији“ (Јанковић–Клендер и др. 1984: 134).

Публикације које се налазе у објекту Б1 и Б2 нису евидентирани, тако да се не зна тачан број. Претпоставка је да их има око 250–300, углавном романа и невелик број популарних приручника из разних области. Смештене су у дневним боравцима који се налазе на сваком спрату. Бригу о фонду и комуникацију са корисницима води запослено лице, радни физиотерапеут, из личног ентузијазма.

Публикације могу да се користе у простору дневног боравка (који служи и као читаоница), а могу се позајмљивати и ван тог простора. Понекад се књиге односе слабије покретним корисницима до собе. То углавном ради радни физиотерапеут или станари дома.

Особе које воде бригу о раду библиотеке учествују и у организовању културно-забавних догађаја у Дому, као што су песничке вечери, сусрети са књижевницима и сл.

ДОМ ВОЖДОВАЦ

На основу одлуке Скупштине града Београда, 1972. године сазидао је Дом Вождовац. Комплекс дома се састоји од три одвојена павиљона и централне зграде. Мада у установи има места за 270 корисника различитог нивоа очуваности, услуге дома тренутно користи 263 корисника⁸ различитог степена подршке.⁹ Централна зграда има три стационарна одељења, А, Б и Ц, чији је смештајни капацитет 83 места, павиљон Д је објекат, чији смештајни капацитет износи 58 места, павиљон Е је објекат са смештајним капацитет који износи 49 места и Ф стационарни објекат са расположивих 80 места (Годишњи извештај 2017: 13–14). Домске зграде су окружене парком чија површина износи 4.800 м².

Централна зграда са одељењима А, Б и Ц намењена је за смештај корисника другог и трећег степена подршке.

У оквиру павиљона Д бораве корисници који су упућени на подршку четвртог степена. Трећи павиљон (Е) организован је за смештај корисника четвртог степена подршке у оквиру једнокреветних и двокреветних гарсоњера са купатилом, као и корисника првог и другог степена подршке, који су смештени у оквиру двокреветних и вишекреветних соба. Четврти павиљон (Ф) је стационарног типа и намењен је за смештај корисника који првог степена подршке. Поред соба у згради се налази и администрација Дома, пријавница, централна трпезарија, кухињски блок, магацин, фризерски салон, биоскопска сала, амбуланта, дневни боравци, благајна Дома итд.

8 На дан 2. 2. 2018. године

9 (39 корисника је I степена подршке, 65 корисника је II, 89 корисника је трећег степена III, а 70 корисника је IV степена подршке) – податак преузет из анкете

У Дому за одрасла и стара лица Вождовац постоји фонд публикација који је на располагању станарима и распоређен је у оквиру централне зграде у орманима и на полицама који се налазе у ходницима и дневним боравцима. Не постоји наменски одвојен простор за библиотеку.

О фонду се, у последњих годину дана, стара господин Владета Влах, станар Дома. Књиге су станарима дома доступне 24 часа, зато што је господин Влах у било које доба дана и ноћи расположен да заинтересованим корисницима изда жељену публикацију.

Полице и ормани на којима је распоређен књижни фонд, својом висином и распоредом, као и чињеницом да се публикације налазе само у оквиру централне зграде, не омогућавају слабије покретним станарима дома слободан приступ фонду. Техничка опрема која је на располагању годишину Влаху, као особи одговорној за књижни фонд, подразумева компјутер, штампач, телевизор, ДВД плејер, и фотокопир апарат који се налази у канцеларији управника Дома Вождовац. Пројектор се по потреби позајмљује из неког од преостала три дома у оквиру УГЦБ. У централној згради постоји и стална изложбена поставка у оквиру које је у витринма распоређена колекција предмета бивше кориснице дома Шарлоте Пешић, док зидове овог објекта красе како ауторске слике тако и оне које је, ова уметница, током свог живота сакупила. У истом простору се налази интернет кафе који пружа могућност станарима дома да користе компјутере и интернет везу.

Фонд чини око 6000 библиотечких јединица. У питању су монографске публикације из различитих области, разне енциклопедије, коричени исечци из дневног листа Политика, ђачка лектира, примерци дневног листа 24 сата и колекција од 260 филмова, на ДВД-у. Сем тога библиотека поседује и разне друштвене игре као део радне терапије. Евиденција фонда постоји само у папирном облику, у виду пописа у свесци.

Набавка књига се не врши плански нити се књиге купују. Углавном се публикације набављају путем поклона од издавача, других библиотека, корисника дома, грађана и аутора монографских издања после уприличених промоција књига у просторијама Дома. Један од видова набавке је и размена публикација са другим домовима у оквиру УГЦБ.

Корисници библиотеке су станари Дома, а званична евиденција о корисницима и коришћењу грађе не постоји. Према речима господина Влаха тренутно овај фонд користи око 45 станара дома. Они корисници који нису у могућности да самостално долазе по књиге исте добијају захваљујући господину Влаху и госпођи Марини Арсић, радном терапеуту, који им жељене књиге достављају у собу. Сем радне терапије, као основног занимања и помоћи око достављања књига, госпођа Арсић једном до два пута месечно организује и књижевне вечери, а када се за то створе услови и излете за заинтересоване станаре.

ДОМ КАРАБУРМА

У оквиру Геронтолошког центра Београд послује и Дом Карабурма. Основан је 1963. године као смештајни капацитет са гарсоњерама за независно становање. Касније је изграђена зграда за колективно становање корисника, са собама на нижим спратовима за кориснике који зависе од туђе помоћи, док су на вишим спратовима смештени станари који су самосталнији. Дому припада и парк површине око један хектар у коме се одвија рекреативна терапија (Заштитник грађана 2011: 22).

У Дому постоји трпезарија, простор у приземљу који се користи за радну терапију (креативна радионица) и дневни боравци на сваком спрату (8 просторија које се користе као читаонице). Тренутно у Дому живи 158 станара.¹⁰

Од самог оснивања Дома у њему постоји библиотека која је на располагању станарима и налази се у соби за радну терапију. Опремљена је полицама и радним столовима, тако да служи и као читаоница. Радно време библиотеке је радним данима од 7.30 до 15.30 часова.

Од техничких уређаја, у простору за радну терапију постоји телевизор и ДВД плејер, који се често користе за приказивање филмова из ДВД колекције и компјутер који је намењен запосленима. У дневним боравцима станарима су доступна два компјутера са могућношћу приступа интернету. Од осталих уређаја у оквиру дома станарима су на располагању скенер, штампач и фотокопир апарат.

О библиотеци воде бригу радни терапеут Сања Ђуковић, у склопу својих радних обавеза, а повремено и корисници дома.

Фонд библиотеке је у слободном приступу. Због типа полица и положаја у односу на други намештај, онемогућен је приступ корисницима који се крећу уз помоћ ходалица или користе колица. Слабије покретним и непокретним станарима у коришћењу библиотеке помажу запослени у Дому и станари, тако што им књиге доносе у собу. За публикације које се налазе у библиотеци не води се инвентарна књига и каталог. Постоји попис књига у папирном и електронском облику – ексел (Excel) табела, који се не ажурира редовно. Према тим подацима библиотека поседује око 2000 публикација. То су углавном монографске публикације и неколико наслова периодике (дневна и недељна штампа које се не добија редовно). Постоји и збирка филмова на ДВД-у, за коју се не води евиденција.

Набавака публикација је углавном путем поклона од стране грађана, издавача или аутора књига након одржане презентације. Постоји и размена књига са библиотекама у другим домовима у оквиру УГЦБ.

Корисници библиотеке су станари дома и запослени у дому, као и посетиоци и родбина станара и о њима се не води посебна евиденција, већ су,

¹⁰ У категоријама првог и другог степена подршке је 49 станара. Трећи степен подршке прима 58 станара. Четврти степен подршке је усмерен на 51 станара.

како каже госпођа Сања Ђуковић, сви станари „уписани“ у библиотеку. Позајмица публикација се евидентира кроз свеску.

Дом је остварио добру сарадњу са оближњом Библиотеком „Стара Карабурма“,¹¹ у којој су корисници дома бесплатно учлањени, а запослени у дому су задужени за позајмицу и враћање књига.

У оквиру Дома одржавају се и књижевне вечери. Постоји сарадња са Књижевним клубом „Сцена Црњански“. Негује се и стваралаштво станара дома кроз изложбе радова станара и песничке вечери.

У оквиру Дома се налази редакција часописа *Дружбеник: билтен корисника Устианове Герониолошки центар Београд* (Хаџи-Пешић – Вујић 2017). Часопис излази једном годишње, а први број је изашао 2015. године. У уређивању часописа учествују како корисници домова тако и запослени у њима.

ДОМ СТАЦИОНАР

Уредбом о мрежи установа социјалне заштите (Сл. гласник РС бр. 16/2012 и 12/2013), предвиђено је да Дом Стационар располаже смештајним капацитетом од 111 места организованих у двокреветним, трокреветним и четворокреветним собама. Објект у коме се Дом налази изграђен је 1959. године. Све до 1974. године био је намењен прихвату одраслих стамбено необезбеђених лица. Године 1974. мења се његова функција и постаје Стационар за смештај одраслих и старијих непокретних лица. Од 1986. године почиње да послује у оквиру УГЦБ. Дом је намењен корисницима првог и другог степен подршке. Према подацима из анкете у њему тренутно борави 105 корисника, од тога 73 првог степена подршке и 32 корисника другог степена подршке.

Зграда површине 1.583м², која се налази у мирном делу насеља Карабурма, окружена је великим и лепо уређеним парком, величине 7.104 м². Објект се састоји од једне наменски изграђене зграде у чијем саставу су сутерен, приземље и два спрата. Зграда је реконструисана 1986. године, када је дограђен део другог спрата за смештај корисника, а цео објект је приступачан и прилагођен потребама старијих особа и особа са физичким инвалидитетом.

Смештајни капацитет чине двокреветне, трокреветних и четворокреветне собе, које су распоређене у шест функционалних целина, односно одељења. На сваком спрату се налази трпезарија, која сем ове функције има

11 Библиотека „Стара Карабурма“ је огранак матичног одељења библиотеке „Милутин Бојић“. Огранак се налази у Вишњичкој улици број 50. У огранку ради Наташа Новковић, библиотекр. У Biblioteka Milutin Bojić. „Stara Karaburma“. <<https://milutinbojic.org.rs/stara-karaburma>> [1. април 2018].

и улогу дневног боравка и просторије за радну терапију. У приземљу се налази простор за дружење корисника и посетиоца и интернет кафе са два компјутера (Годишњи извештај 2017: 8).

У Дому Стационар постоје публикације које су смештене у три двокрилна ормана у дну трпезарије која се налази у приземљу. Комплетан фонд је крајем 2016. године, после договора Марије Илић, управнице Стационара и др Гордане Стокић Симончић, професорке Катедре за библиотекарство и информатику Филолошког факултета Универзитета у Београду, пописан и сређен залагањем тадашњих студената библиотекарства Слађане Суботић, Растислава Марковића, Драгане Полић и Сање Сланкаменац.

Мањи број публикација, углавном стручна и референсна литература, остао је и после обраде фонда у пријемном одељењу канцеларије управнице Дома, где су се и пре налазиле, али сада пописане и са додељеним сигнатурама.

За фонд је задужена радни терапеут Данијела Васић Ђукановић. Од понедељка до петка библиотека је отворена током радног времена терапеута, а викендом у помоћ прискачу и здравствено способни станари Дома. Од техничке опреме, особи одговорној за књижни фонд, на располагању су компјутер и телевизор (њих користе и станари Дома), који се налазе у поменутој трпезарији, затим скенер (у канцеларији управнице Дома) и службени штампач и фотокопир машина. Пројектор се по потреби позајмљује из неког од осталих домова у оквиру УГЦБ.

Мада је од стране студената руководство Дома Стационар било упознато са онлајн библиографским системима и сервисима за обраду публикација, који су у Србији доступни, због недостатка средстава одлучено је да књиге буду пописане у екселу. Том приликом је договорено да ће књиге по полицама бити разврстане према Универзалној децималној класификацији (УДК). Предвиђено је да унутар УДК група књиге буду поређане по формату, а затим абецедно према презименима аутора. На исти начин фонд је заведен у ексел табелу. Тада је пописано је 1511 библиотечких јединица од чега је 76 дупликата. У горњем левом углу предње корице лепљена је сигнатура која се састоји из три дела: алфанумеричке ознаке полице, УДК броја и инвентарног броја. Ексел документ је после завршене обраде одштампан и у штампаном облику је доступан корисницима библиотеке. На основу анкете из 2017. године фонд је увећан и чини га 1701 публикација.

Осим монографских публикација библиотека поседује три наслова часописа: Политикин забавник, Базар и Илустровану политику, а од некњижне грађе у саставу фонда се налази колекција од 100 филмова на ДВД-у.

Набавка књига се, као што је случај и у остале три радне јединице УГЦБ, не врши плански, нити се књиге купују, већ се публикације набављају путем поклона од издавача, других библиотека, корисника дома и грађана.

Како су станари Дома Стационар корисници првог и другог степена подршке, углавном нису у могућности да сами долазе по жељене публикације. У томе им помаже Данијела Васић Ђукановић, радни терапеут и ретки корисници којима здравствено стање омогућава кретање, а помагали су и волонтери који су крајем 2016. године били на пракси у библиотеци Дома. Сви они су заинтересованим читаоцима књиге разносили по собама. Осим станара Дома Стационар, библиотеку користе и запослени, а омогућено је и посетиоцима станара да позајмљују публикације, ако за то покажу интересовање.

Успостављена је сарадња Дома Стационар и библиотеке „Ново насеље“.¹² Сарадња, која траје већ годину дана, подразумева долазак Данијеле Васић Ђукановић, радног терапеута у просторије Огранка у ком једном недељно позајмљује 10 до 20 публикација за станаре Дома, као и одлазак Сузана Вучевић, књижничара библиотеке „Ново насеље“, у просторије Дома, где једном седмично, сат времена чита поезију и приче станарима ове установе.

Још једна важна и значајна сарадња остварена је и са Савезом слепих,¹³ из кога на коришћење и позајмицу станари дома добијају ЦД-ове са књигама у аудио формату, које могу да користе искључиво на личним ЦД/ДВД плејерима.

АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Компаративним сагледавањем добијених резултата о тренутном стању и досадашњем функционисању библиотека, може се закључити да ниједна од четири библиотеке у којима је спроведено истраживање не припада библиотечком систему, тако да не постоји матична надлежност и стручна помоћ. Како библиотеке у оквиру Домова за стара и одрасла лица припадају групи специјалних библиотека за њих би била матична и за њихову надлежност одговорна Народна библиотека Србије (Петровић–Ђорђевић и др. 2015: 84).

Тренутно је развој фондова и пословања препуштен труду, ентузијазму и довитљивости запослених у Домовима, углавном радних терапеута и волонтера – станара.

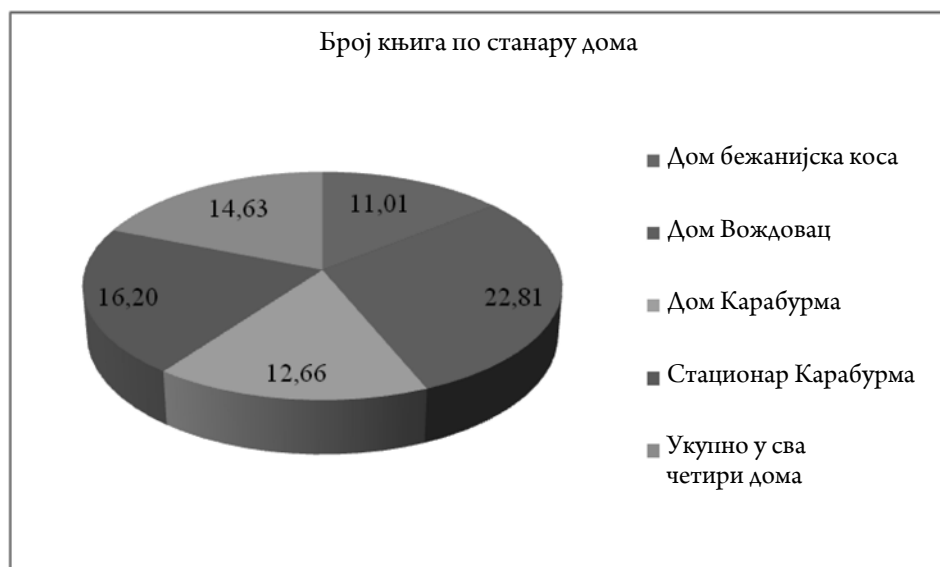
12 Библиотека „Ново насеље“ је огранак матичног одељења библиотеке „Милутин Бојић“. Огранак се налази у централном делу Карабурме, у улици Патриса Лумумбе 43. У Огранку раде Ружа Станковић, библиотекар и Сузана Вучевић, књижничар. У: Ново насеље. У: „Библиотека Милутин Бојић“. <<https://milutinbojic.org.rs/novo-naselje>> [1. април 2018].

13 Савез слепих Србије је основан 14. јула 1946. године. Настао је као резултат тежње слепих да раде организовано на остваривању својих специфичних потреба и интереса. Савез се налази у Кнез Михаиловој 42/II у Београду. У: *Савез слепих Србије*. <<http://www.savezslelih.org.rs/>> [1. мај 2018].

Набавка публикација није планска и координирана. Фондови публикација су углавном пописани у папирном или електронском облику, али без стручне библиотечке обраде и смештаја (осим делимично у Дому Стационар) и готово по правилу су смештени у ненаменске просторије (осим у Дому Бежанијска коса). Евиденција о фонду и раду библиотека се углавном не води на стручан начин, а спискови се не ажурирају. Према таквој евиденцији укупан број публикација (укључујући и дупликате) у све четири радне јединице је око 15825 примерака. На основу података добијених анкетањем о броју станара у све четири установе (Табела бр. 1) може се видети да је према Смерницама (Panella–Carlse et al. 2000) задовољен препоручен број књига по станару (8 књига по лежају) (Графикон бр. 1).

Табела 1

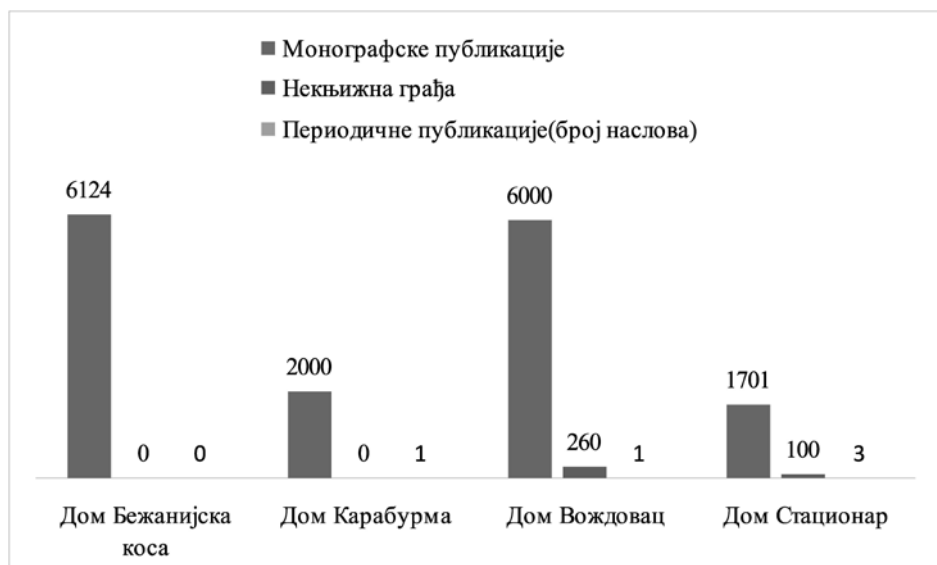
	Дом Бежанијска коса	Дом Вождовац	Дом Карабурма	Стационар Карабурма	Укупно у сва четири дома
Број књига	6124	6000	2000	1701	15825
Број станара дома	556	263	158	105	1082

Графикон 1

Да би се добио прецизан податак о броју публикација неопходно је извршити излучивање застареле и оштећне грађе као и ревизију фондова.

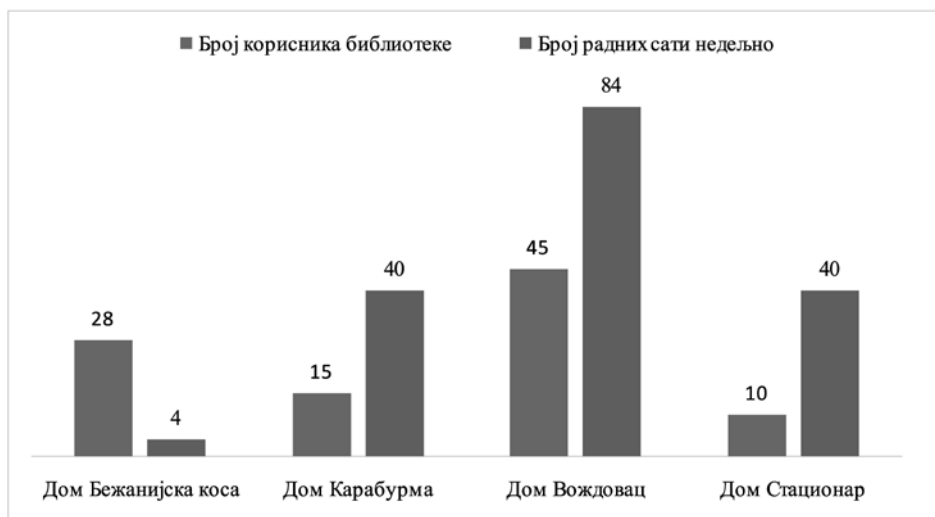
У Дому Бежанијска коса један део публикација је смештен у дневним боравцима на различитим спратовима. То су мали клубови са угодном атмосфером, у који би се могле сместити посебне збирке публикација са одређеном тематиком (историја, спорт, сликарство, разни приручници везани за хобије) за кориснике заинтересоване за одређене области. Захваљући залагању госпође Ружице Росандић, направљен покушај да се библиотека организује по неким стручним принципима. Као пример добре праксе показала се и сарадња Дома Стационар са Катедром за библиотекарство и информатику, Филолошког факултета, Универзитета у Београду, када су захваљујући ангажовању студената публикације стручно смештене и сигниране. Евиденција је урађена у ексел табели. Било би обострано корисно да се таква сарадња настави и убудуће.

Графикон 2

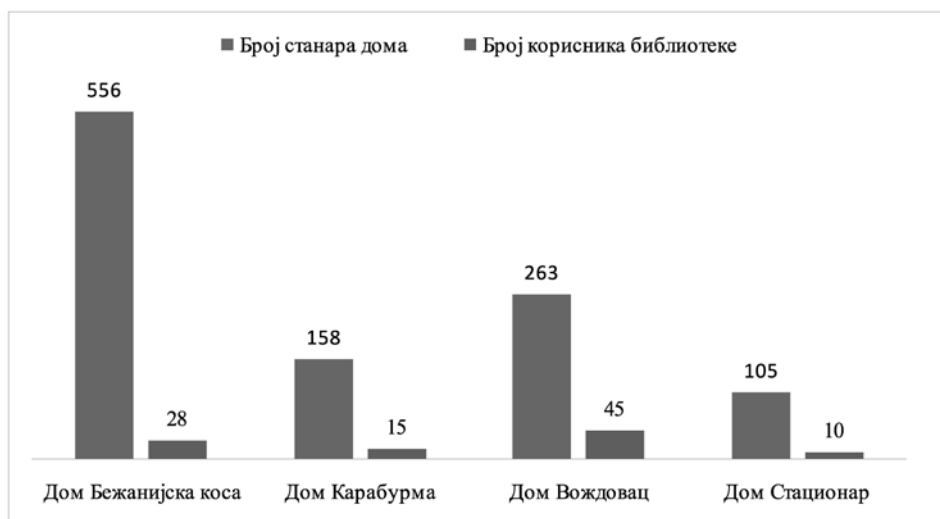
Набавка публикација у библиотекама није планска и координирана. Садржај фондова чине углавном монографске публикације које су поклон грађана, станара домова или издавача. Серијске публикације се такође не набављају и углавном су присутне као неевидентирани часописи са нередовним пристизањем. У оквиру два дома постоје збирке некњижне грађе коју чине ДВД колекције филмова (Графикон бр. 2).

У две установе библиотеке су отворен у току радног времена радних терапеута (Дом Карабурма и Дом Стационар). У остале две установе радно време библиотека зависи од слободног времена и посвећености станара који волонтерски брину о библиотечком фонду. Станари Дома Вождовац имају временски неограничен приступ публикацијама у току дана, а у Дому Бежанијска коса радно време библиотеке је четири сата недељно (Графикон бр. 3).

Графикон 3

Број корисника библиотека у односу на број станара по радној јединици је приказан Графиконом број 4. Евиденција о томе се не води прецизно и подаци о броју корисника су дати као процена особа које брину о раду библиотека. У сваком случају ради се о веома малом проценту, свега 9,06 % од укупног броја станара у сва четири дома, с тим да је број корисника процентуално највећи у Дому Вождовац (17,11%), а најмањи у Дому Бежанијска коса (5,04%), док је број корисника библиотека у Дому Карабурма (9,49%) и Дому Стационар (9,52) процентуално готово идентичан просеку за све четири установе.

Графикон 4

Полице и распоред намештаја (столова и столица) у библиотекама није прилагођен потребама особа са тешкоћама у кретању (осим делимично у Дому Бежанијска коса). Не постоје колица за превоз публикација до слабо покретних или непокретних особа.

Техничка опремљеност библиотека је веома слаба. Компјутери, телевизори, ДВД плејери, штампачи, скенери, и фотокопир апарат се углавном налазе у дневним боравцима или у службеним просторијама. Не постоји технологија намењена као помоћ у читању слепим и слабовидим особама. Према Смерницама неопходно је да библиотеке располажу телефонским апаратом који је прилагођен за особе са слушним или говорним недостатком, као и фотокопир апаратом на коме би корисници библиотеке могли да копирају нешто из саме грађе (књига, часописа). Наглашава се и важност постојања компјутера који би требало да буде повезан са мрежом установе и са интернет приступом (Panella–Carlse et al. 2000).

Анализом упитника и увидом у стање на терену може се закључити да у библиотекама у домовима у којима је вршено истраживање не ради стручно особље (библиотекари и књижничари). У сва четири дома постоји иста пракса да бригу о библиотеци воде станари дома и запослени, углавном радни терапеути. У Дому Стационар постојала је једнократна сарадња са Катедром за библиотекарство и информатику са Филолошког факултета у Београду. Сарадња се показала обострано корисном. Студенти су добили прилику да обаве праксу на терену и у постијежним условима организују обраду и смештај књижног фонда.

ЗАКЉУЧАК

Имајући у виду резултате истраживања евидентно је да у раду библиотека постоје недостаци и поред труда и ангажовања тренутно одговорних лица. Сарадњу са Катедром за библиотекарство и информатику би свакако требало наставити, као и већ успостављену сарадњу са поменутиим библиотекама и институцијама.

Од великог значаја би било обезбедити стручно особље за рад у библиотекама. Постојање запослених са неодговарајућом стручном спремом „угрожава и урушава статус библиотекара и саме библиотечке делатности“ (Јаќимовић–Петровић 2014: 65а). Инсистирање да у библиотекама домова раде школовани библиотекари важно је за саму струку, за њен углед и превазилажење негативних представа о самој професији.

Поред високо профилисаног кадра неопходно је обезбедити и адекватан простор и иновирати техничку опрему чиме би се створили услови за висок ниво услуга које овакве библиотеке могу да пруже.

Једно од могућих решења за унапређење рада библиотека могло би да буде формирање централне библиотеке у главном објекту (Дом Бежанијска коса), са огранцима у осталим радним јединицама. То би омогућило стручно вођење библиотека, обједињену набавку публикација, централизовану обраду, размену публикација између огранака, као и надзор надлежне матичне библиотеке. У том смислу би било пожељно да се приступи увођењу и неког од постојећих електронских библиографских система (COBISS, BISIS, NIBIS).

Овако организована централна библиотека у главном објекту, са својим огранцима, би по својој организацији била специјална библиотека, па би у том случају требало фонд обогати и стручним публикацијама (монографским и серијским) неопходним за подршку стручном раду особља које се бави збрињавањем, подршком и негом станара домова, као и управљањем и организацијом пословања домова.

ИЗВОРИ

- Геронтолошки центар Београд. <<http://www.ugcb.rs/o-nama/dom-bezanijska-kosa/#!>> [11. март 2018].
- Годишњи извештај 2017: *Годишњи извештај о раду Усјанове Геронтолошки центар Београд за 2016. годину* (Извештај је заведен под бројем 05071-573, 20. фебруара 2017. године) <<http://www.ugcb.rs/o-nama/opste-informacije/>> [11. јануар 2018].
- Закон о библиотечко-информационој делатности (Службени гласник РС бр. 52/2011). <https://www.nb.rs/view_file.php?file_id=3496> [11. јануар 2018].
- Ново насеље. У: „Библиотека Милутићин Бојић“. <<https://milutinbojic.org.rs/novo-naselje>> [1. април 2018].
- Посебан извештај заштитника грађана о обављеним надзорима у установама социјалног старања за смештај старих лица у 2010. години (2011). Београд: Република Србија, Заштитник грађана. <www.ombudsman.rs/attachments/2108_Domovi%20za%20stare.doc> [11. март 2018].
- Савез слепих Србије. <<http://www.savezslepih.org.rs/>> [1. мај 2018].
- Стара Карабурма. У: „Библиотека Милутићин Бојић“. <<https://milutinbojic.org.rs/stara-karaburma>> [1. април 2018].

ЛИТЕРАТУРА

- Filipi-Matutinović 2005: Stela Filipi-Matutinović. „Evaluation of Library Performance and Estimation of the Efficiency of their Results: Literature Overview and Suggestions for the Possible Indicators for Libraries in Serbia“. *Infoteka* Vol. 6, no.1/2, 3–32. <http://infoteka.bg.ac.rs/pdf/Srp/2005-1/INFOTEKA_VI_1-2_Mart2005_3-32.pdf>. [17. мај 2018].
- Furundžić–Milinković i dr. 2017: Snježana Furundžić, Milena Milinković, Nikola Krsmanović. „Measuring the satisfaction of library users – the application of Servqual model“. *Users of library services: Historical perspective and contemporary tendencies*. Proceedings. Ed. Bogdan Trifunović. Belgrade: Serbian Library Association, 218–233.

- Jaćimović–Petrović 2014: Jelena Jaćimović – Ružica Petrović. „Stereotypes of Librarians in the General Public, in Popular Culture and Scientific Literature of the Librarianship.“ *Infoteka* Vol 15, no. 1, 56a–66a. http://infoteka.bg.ac.rs/pdf/Srp/2014/INFOTHECA_XV_1_2014_56a-66a.pdf. [11. avgust 2018].
- Joković–Pavlović i dr. 2017: Sandra Joković, Jelena Pavlović, Natalija Hadživuković, Rade Đević, Snežana Vilotić. „Metode ispitivanja i pokazatelji kvaliteta života“ *Biomedicinska istraživanja*, God 8, br.1, 90–94. <<http://doisrpska.nub.rs/index.php/biomedicinskaistrazivanja/article/view/3569/3406>>. [1. jul 2018].
- Panella–Carlse i dr. 2000: Nancy Mary Panella, Ka-Jo Carlsen, Peter Craddock, Carme Mayol Fernandez, Anne M. Galler, Teresa Pages Gilibets, Claudie Guerin, Birgitta Irvall, Vibeke Lehmann, Gyda Skat Nielsen. *Guidelines for Libraries Serving Hospital Patients and the Elderly and Disabled in Long-Term Care Facilities*. IFLA Professional Report No. 61. The Hague, International Federation of Library Associations and Institutions. <<https://archive.ifla.org/VII/s9/nd1/iflapr-61e.pdf>> [30. jun 2018].
- Ђоковић 2013: Гордана Ј. Ђоковић. *Народне библиотеке и целоживотно учење*. Докторски рад. Београд: Филолошки факултет <<http://phaidrabg.bg.ac.rs/o:10078>>. [20. јул 2018].
- Ђукић 2014: Предраг Ђукић. „Информациона писменост трећег доба – курсеви 65+ у Библиотеци града Београда“. *Читалиште*, Год 13, бр. 24, 64–67. <http://citaliste.rs/casopis/br24/djukic_predrag.pdf> [11. мај 2018].
- Заштитник грађана 2011: „Посебан извештај заштитника грађана о обављеним надзорима у установама социјалног старања за смештај старих лица у 2010. години“. Београд: Република Србија, 2011. < www.ombudsman.rs/attachments/2108_Domovi%20za%20stare.doc >. [11. март 2018].
- Јанковић–Клендер и др. 1984: Владимир Јанковић, Фахрудин Клендер, Емил Поповић, Милош Стојановић. *Библиотекарски лексикон*. Београд: Полит.
- Кулцер 2017: Гудрун Кулцер. *Библиотечке услуге за особе трећеј животној доба: ионуде за старије особе*. Београд: Народна библиотека Србије.
- Петрић 2013: Јасна Петрић „Резиденцијалне преференције ка градским и приградским подручјима и повезаност са њиховим демографским карактеристикама“. *Архитектура и урбанизам*. Бр. 38, 3–8.
- Петрић–Милинковић 2017: Јасна Петрић – Милена Милинковић. *Појмовник ипросјорној иланирања*. Посебна издања 81. Београд: Институт за архитектуру и урбанизам Србије.
- Петровић–Ђорђевић и др. 2015: Вера Ц. Петровић, Маја Р. Ђорђевић, Марија И. Булатовић. *Библиотеке – чланице Заједнице библиотеке универзитетa у Београду*. Заједница библиотека универзитета у Београду.
- Симић 2017: Љиљана Симић. *Улога библиотеке у библиотекарској*. <<http://www.vma.mod.gov.rs/biblioter.pdf>>. [11. мај 2018].
- Стевић 2017: Гордана Стевић. „Библиотекарске активности у јавним библиотекама Русије: примери из праксе“. *Библиотекарство Српске*, Св. 1, бр. 6, 189–197. <<http://doisrpska.nub.rs/index.php/VIBSR/article/view/3624>>. [17. април 2018].
- Хаџи-Пешић–Вујић 2017: Миодраг Хаџи-Пешић – Биљана Вујић (ур.) *Дружбеник: Библиен корисника Устианове Геронтолошког центар*. бр. 3. Београд: Геронтолошки центар <<http://www.ugcb.rs/wp-content/uploads/2017/12/DRUZBENIK-3.pdf>>. [11. мај 2018].

Snježana D. FURUNDŽIĆ

Milena M. MILINKOVIĆ

Sanja Z. SLANKAMENAC

LIBRARIES IN NURSING HOMES OF THE BELGRADE GERONTOLOGY CENTRE

SUMMARY

The research that has been conducted in four nursing homes of the Belgrade Gerontology Centre (BGC) in order to examine whether those homes have libraries, how they are structured and in what way they meet the demands of the beneficiaries – elderly people, having in mind that the access to libraries is a legally guaranteed right, being an ideal place to acquire knowledge and information, befriending, lifelong learning, and improving the overall quality of life in every possible way is presented here. BGC has four nursing homes such as: Nursing home Bezanijska kosa, Nursing home Vozdovac, Nursing home Karaburma and Nursing home Stacionar. By interviewing the employees in all four nursing homes along with the people in charge of the supply of current publications, we have gathered the necessary data that are published in this paper. The questionnaire about the workflow of the libraries consists of two parts: The questionnaire about the facilities – each for the aforementioned nursing home and the questionnaire about the library (accommodation, equipment, means of supply of the current inventory, the record of usage and procedure for borrowing publications, number of users, work time for each individual facility, etc.).

It was essential for the research to form a questionnaire, carrying it out and summing up all gathered data into authentic conclusions regarding the subject in focus. The data are the indicator of current conditions, and also suggestions for improvements which were made while conducting the research, which is inspired by the scholarly literature and guidelines of the international library associations.

Key words: libraries, library beneficiaries, the third age, lifelong learning, informal education, bibliotherapy, nursing homes, BGC, special libraries, library management.